

David Belas

Performans na festivalu Sedam dana stvaranja ili performans kroz 7 misli na festivalu 7ds

Svatko može napraviti performans – "PA TO MOGU I JA – pa to nije umjetnost..." Često su me moji dobri i "dobri" prijatelji iz "realnog sektora", Neumjetnici, pitali: "Molim te, objasni mi ZAŠTO je to umjetnost! Pa to mogu i ja!"

Na navedeno bih odgovorio: "Kao prvo, ako je tako, najprije trebaš to napraviti. Kao drugo, kada napraviš, vidjet ćemo koliko je tvoj performans dobar ili loš. Pitat ću te zašto si ga napravio, s kojom namjerom, za koga." Naravno, nitko od njih nikada nije izveo performans, nika da se nitko nije odvažio i skinuo gol i nazvao to performansom.

Po mom uvjerenju sve može, ali i ne mora, biti performans. Tko o tome odlučuje? U biti umjetnik, pa publika, pa struka, pa javnost, pa vrijeme... itd.

Iako je performans praksa temeljena na sublimaciji mišljenja u trenutku i prostoru događanja, on traje kroz vrijeme na razini vlastite esencije sjećanja, zapisa. Ima tu neke skrivene mistike jer ostaje *mitologija*. Ostaje energetski zapis koji je potencija događaja, a ne izlizano sjećanje.

Bio jednom jedan performer...

1. Općenito, koliko i zašto....

Festival Sedam dana stvaranja (7ds) u svojim se dvanaest godina postojanja bavio trima tematskim ciklusima: prvih pet godina obilježeno je promišljanjima o temi *Istra na granici tradicionalnog i suvremenog* (2004.–2008.), zatim se sljedeći četverogodišnji ciklus bavio temom *SVEjednoISTRA* (2009.–2013.) da bi uslijedio treći ciklus *Apoteoza prostora mišljenja* (2014.–2018.). U ukupno dvanaest godina projekta realizirano je 92 performansa. Poveznica tema i izvedenih performansa nije nužna, već moguća. Tema služi kao moguća smjernica umjetnicima, početna točka ili ključ promatranja publici. Neki performansi su se uklapali u potpunosti, a neki su uvjetovali ili nagovijestili idući tematski ciklus.

Od samoga početka, medij performansa zbog svojih specifičnih osobina (direktna komunikacija i otvorena forma) ima vrlo bitnu poziciju unutar koncepta Festivala. Drugim riječima, otvorenost umjetničke prakse performansa u potpunosti odgovara vrijednostima koje zagovara Festival, s time da smo uvijek pazili da Festival ostane multimedijски i da nije usmjeren prema ijednom izrazu. S tim u skladu svake godine održavamo izložbe, predstave, predavanja, koncerte, promocije, naravno i performanse, a posebnu pažnju posvećujemo 7ds radionicama koje čine

Iako je performans praksa temeljena na sublimaciji mišljenja u trenutku i prostoru događanja, on traje kroz vrijeme na razini vlastite esencije sjećanja, zapisa. Ima tu neke skrivene mistike jer ostaje *mitologija*. Ostaje energetski zapis koji je potencija događaja, a ne izlizano sjećanje.

suštinu projekta te prezentaciji rezultata radionica uobičajenoj u posebnu multimedijску večer pod nazivom UPRAVO STVORENO.

2. Festival 7ds promovira medij performansa u netipičnoj sredini koja postaje oaza rubne umjetnosti, Pazin.

Nakon ovih dvanaest godina mogu ustanoviti da su se dogodili pomaci i promoviranje medija performansa kroz sustavni rad na njegovu razumijevanju te približavanju široj publici. Primjerice, na određene večeri posvećene mediju performansa došlo je 100, 200, 300 ljudi, što za slične događaje u Puli ili Zagrebu nije slučaj. Također mogu ustanoviti da smo svojim radom približili i promovirali performans u netipičnoj sredini malog grada Pazina i time pomakli centar zbivanja, neposredno doprinijeli demokratizaciji u umjetnosti. Unutar programa, istovremeno kombinirajući afirmirane umjetnike s mladim neafirmiranim, ali i s onima koji još trebaju odlučiti čime će se baviti, istaknuo bih i medijacijsku ulogu umjetnosti koja ne mora nužno voditi profesionalizaciji umjetnika, već otkrivanju potencijala individualaca u drugim područjima kroz kreativan rad i edukaciju.

Andrej Zbašnik: *Kiša od svjetla*, 2004., performans, foto: Don Bobo

Andrej Zbašnik: *Urbani Don Quijote*, 2004., performans, foto: Don Bobo

3. Izvedbenost i umjetnost performansa: metoda *Distanca*

Razdoblje od 2008. do 2010. posvećeno je edukaciji i teoriji performansa te je jedan od konkretnih rezultata metoda *Distanca* koju sam osmislio u suradnji s Alenkom Krivičić Jedrejčić.

Metoda *Distanca* kroz rad na performansima stvara materijal za buduću kazališnu predstavu; ona je inovativni pristup u integraciji dvaju sličnih medija, izvedbene naravi, ali koji su u suštini dijametralno suprotni, pogotovo kada ih gledamo kroz razinu namjera. U performansu namjera je neponovljivost, a u kazalištu namjera je ponovljivost, želja umjetnika da svaka izvedba sliči drugoj. Iz te osnovne razlike razvijaju se dva posve različita pristupa u radu. Oni se kroz metodu *Distanca* spajaju tako da se krene raditi na performansu koji postaje dramski materijal za novu predstavu. Ime *Distanca* govori o tom trenutku kada se umjetnik autor mora odvojiti od vlastitog rada i tretirati ga kao dramski materijal, prepustiti ga, dati na raspolaganje. Istovremeno se pokušava ne iznevjeriti osnovna ideja umjetnika, koja ostaje, apstrahira se i ulazi u tkivo predstave. Ja kao praktičar koristim metodu *Distanca*, a Alenka kao teoretičarka psihologije analizira i traži poveznice sa svojom strukom i doprinosi psihološkim pristupom. Predstava *dekontekst.*, (čitaj: točka, zarez) 2012., koju smo realizirali kroz projekt 7ds, *arheos*, primjer je koji povezuje rad na razumijevanju performansa i spajanje s dramskom umjetnošću.

4. Festival 7ds kao vremenoprostor

Andrej Zbašnik 2004. i 2005. godine s dvama performansima, ali i tekstovima i drugim radom, Josip Pino Ivančić koji je realizirao 20 performansa i Darko Brajković Đepeto Njapo, Ivana Nataša Turković, Iva Đorđević i drugi u svojim su radovima oko Festivala i na njemu te umjetničkom praksom doprinijeli i utjecali na ukupnu kvalitetu Festivala, a i na opće razumijevanje što je performans i zašto je danas bitan.

Šandor Slacki, uvjereni i iskusni kazalištarac, 7ds profesor, se prvi put odvažio i 2009. godine realizirao performans *Edgar Allan Poe*. Takvi trenuci unutar Festivala dokazuju, potvrđuju smisao projekta. 7ds je vremenoprostor

u kojem se individualci odvažuju, istražuju, tope granice između medija i branše. Ove godine, 2015., Šandor je, s Pinom, realizirao novi fascinantni performans *HRBabyBoom* koji progovara o današnjoj situaciji u Hrvatskoj. Iako politički po temi, performans *HRBabyBoom* nije priklonjen nijednoj strani, što će reći, jednako ga mogu mrziti i ljevica i desnica, ili voljeti, ovisi o promatraču. Meni je osobno ostavio gorak okus u ustima, neku tugu, a počeo je u stilu talijanske *commedie dell'arte* na istrijski način...

Sve to dokazuje da medij performansa, iako teška umjetnička praksa, prihvaća sve u svoje redove te, zbog njegove otvorene forme, sve može, ali i ne mora biti performans.

5. Pokušati je uspjeti unutar konteksta 7ds – demistifikacija performansa

Puno je mladih umjetnika (npr. Aleksandar Švabić – redatelj, Šandor Slacki mlađi – glumac, Ida Skoko – vizualna umjetnica, Vladimir Katušić – psiholog, Goran Farkaš – glazbenik) prihvatilo navedeni medij. Neki su se nastavili baviti njime, a neki mu se više nikada nisu vratili, barem ne još... i ta činjenica mi daje za pravo zaključiti da su radionice (posvećene performansu) bile uspješne jer baviti se tim otvorenim medijem dolazi negdje iznutra i apsolutno je legitimno da neki naprave jedan jedini, a drugi kolege 300 performansa itd.; umjetnost se ne može brojčano vrednovati. Naime, što sam i sam osjetio, u jednome trenutku postoji ogromna strast da se bavimo performansom, dok u drugome nema ničega: nužno je pratiti unutrašnju logiku kada i kako izvesti performans.

6. Interdisciplinarnost, multimedijalnost – stapanje granica između branša, medija, i publike

Vjerujem da je performans zbog svojih karakteristika utjecao na ukupnu situaciju na Festivalu, stopivši razne granice i okvire koje vanjski svijet jako voli jer bez njih se teško snalazi. Performans djeluje kao integrirajući faktor unutar kojeg je moguće sve pomiješati, preispitati, ponovno otkriti, biti nov, a istovremeno i star, biti slobodan u izrazu. Zato performansu i dajemo neko posebno znače-

Ove godine, 2015., Šandor Slacki s Pinom Ivančićem realizirao je novi fascinantni performans *HRBabyBoom* koji progovara o današnjoj situaciji u Hrvatskoj. Iako politički po temi, performans *HRBabyBoom* nije priklonjen nijednoj strani, što će reći, jednako ga mogu mrziti i ljevica i desnica, ili voljeti, ovisi o promatraču. Meni je osobno ostavio gorak okus u ustima, neku tugu, a počeo je u stilu talijanske *commedie dell'arte* na istrijski način... Sve to dokazuje da medij performansa, iako teška umjetnička praksa, prihvaća sve u svoje redove te, zbog njegove otvorene forme, sve može, ali i ne mora biti performans.

nje unutar projekta; on je oaza u oazi, i naravno sve je to ujedno i jako krhko, sutra može nestati, kao što i performans kada završi, nestaje... ILI NE.

7. Dodatak

Popis performansa na festivalu Sedam dana stvaranja i pokoji komentar

1. festival Sedam dana stvaranja 2004. u Poreču – *Istra na granici tradicionalnog i suvremenog*

Kolaž predstava *Voda* koji se sastoji od niza performansa:

Andrej Zbašnik: *Kiša od svjetla*. "Esencija performansa odnosi se na stav o bitku ljudske egzistencije kroz konstataciju da je let u nebo kao stanje blaženstva, sreće, samospoznaje i ispunjenosti ipak moguće. Okupan svjetlom reflektora metafizički nadilazim dekadentnu formu mračnog povijesnog trenutka." Andrej Zbašnik

David Belas: *10 kg, Kružera, Prednapregnuti beton bez armature, Česan, Dar*

Filip Ličanin: *Šah*

Andrej Zbašnik: *Urbani Don Quijote*. "Performans *Urbani*

Don Quijote izražava stanje ironične pobune unutar društvenog tkiva, u odnosu na promišljanje umjetnika kao energetskog elementa suprotstavljenog inhibicijama vriednosno-etičkih normi konvencije." Andrej Zbašnjik

Franci Blašković: bez naziva

Drago Orlić: *I mi ćemo biti somelieri*, kulinarski performans. Drago je dobro zasmrdio MMC, pripremajući *pasutice* i ...

Roberta Razzi: *Kabare*

ukupno izvedenih performansa: 11

2. festival Sedam dana stvaranja 2005. u Poreču – *Istra na granici tradicionalnog i suvremenog*

David Belas: *Uptnik*

Josip Pino Ivančić: *Između...*

Iako nije performans, predavanje Zlatka Kopljara o njegovu radu i njegovim performansima svojevrsni je performans sam za sebe; umjetnik je fenomenalnom elokvencijom objasnio smisao vlastitog djelovanja.

ukupno izvedenih performansa: 2

3. festival Sedam dana stvaranja 2006. u Pazinu – *Istra na granici tradicionalnog i suvremenog*

Josip Pino Ivančić: *Prvi dan, Drugi dan, Treći dan, Četvrti dan, Peti dan, Šesti dan, Sedmi dan – Sv(i)jetlo ... is light*
David Belas: *ČA NE DA DA*, Nova Istarska Umjetnost, Pazin

Kate Pendry: *The Istrian A to Z*

Ivana Nataša Turković: *OK – ovisnost o kolekcioniranju*

Roberta Razzi: *prigodno da li je malo poč. slovo*

ukupno izvedenih performansa: 11

4. festival Sedam dana stvaranja 2007. u Pazinu – *Istra na granici tradicionalnog i suvremenog*

Iva Đorđević: *Neistražena*

David Belas: *Sve svoje nosim sa sobom*

Josip Pino Ivančić: *Istarska Fuga*

Robereta Razzi: *Štorije*

Tihana Jonjić: plesni performans

Ivana Nataša Turković: *OH – ovisnost o heroinu + izložba*

Robert Sošić: *Mirakul*

u sklopu manifestacije 8. dan

Josip Pino Ivančić i David Belas: performans *TJURISTI! Fuck OF* u sklopu manifestacije 8. dan, Galerija Kortil, Rijeka

Sven Stilinović: *Geometrija krvožednosti*, Galerija Istarska sabornica, Poreč

Josip Pino Ivančić: *Fuga istrijana*, Galerija Vincent iz Kastva, Pula

ukupno izvedenih performansa: 10

5. festival Sedam dana stvaranja 2008. u Pazinu – *Istra na granici tradicionalnog i suvremenog*

Grupa autora: *Kraj*; multimedijski doživljaj, hepening, kolektivni performans

Lara Ritoša Roberts: *Nadija i Olga: Sestre Sokolski*

Roberta Razzi: *Ljubav*

Ivana Nataša Turković: *Reklam(n)i Raj*

Darko Jeftić: (4/33)

DR.Inat, grupa autora: *Kvadratura radioaktivnih ljljijana*

ukupno izvedenih performansa: 6

6. festival Sedam dana stvaranja 2009. u Pazinu – *SvejednoIstra*; najbogatiji performansima, posvećen mediju performansa

Federico II event: *Noć futurizma*

Marko Ritoša: *PROCTOR*, glazbeni performans

Šandor Slacki stariji: *Edgar Allan Poe*

Josip Pino Ivančić: *A dio Pola*

David Belas: *Grafoskop*

Aleksandar Švabić: *Nevinost*

Ida Skoko: *Svijet M (nije jednak) Svijetu M*

Zoran Rajšić: *Otkrivanje*

Vladimir Katušić: *Odbljesci vječne 9-orice pred sudnji dan*

Marija Suica: *Home*

Nađa Jovanović: *Van pojavnosti*

Dubravka Tintor: *1/100*

Maja Dobrila i Marko Kalc: *Ljubavni labirint*

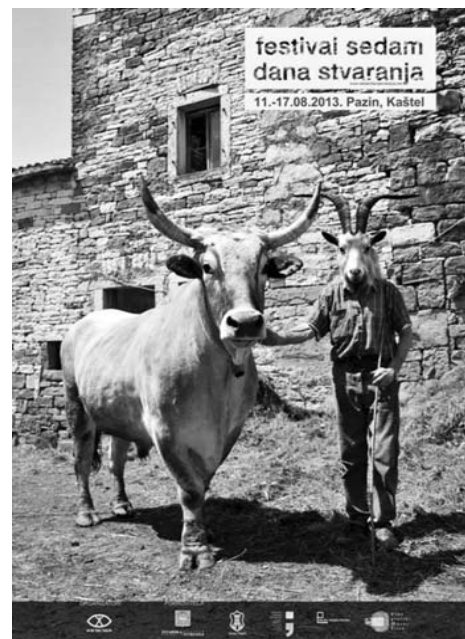
Šandor Slacki mlađi: *JA SAM SADA MRTAV*

Tanja Pavlović: *"Nije to bitno...takva sam osoba da u životu sve mogu napraviti ili naučiti za 4 ili 5, ali u tome ne pronalazim svoje stvarno ispunjenje"*

Vanda Velagić: *proGRAM*

Goran Farkaš i polaznici radionice *Etno*

ukupno izvedenih performansa: 17

Plakat festivala Sedam dana stvaranja, 2013., autor plakata: Davor Sanvincenti

7. festival Sedam dana stvaranja 2010. u Pazinu – *SvejednoIstra*

Zoran Rajšić: *7 dana*

Damir Čargonja Čarli: *Crni političar, crveni umjetnik, crni umjetnik, crveni političar*

grupa autora *Radovi u tijeku*

David Belas, Aleksandar Švabić, Ida Skoko, Marija Suica, Zoran Rajšić, Marko Bolković, Šandor Slacki mlađi, Dubravka Tintor: *Dekontekst 8 autora*

Josip Pino Ivančić: *Svjetlo...is light*

Darko Brajković Đepeto Njapo: *Čovik od svitla*

Ivana Nataša Turković: *bez imena* (u sklopu performansa Borisa Vinceka)

Boris Vincek: *Fragmenti nekritičkog uma*

Sven Stilinović i fotoradionica: *Fotogram*, performans

ukupno izvedenih performansa: 9

Plakat festivala Sedam dana stvaranja, 2015., autor plakata: Davor Sanvincenti

8. festival Sedam dana stvaranja 2011. u Pazinu – *SvejednoIstra*

Ivana Nataša Turković: *Bruto-neto*

Maja Radešić: *Breastfeeding*

Neven Radaković i grupa autora: *Slučaj fratri z Buraji*

Darko Pekica: *Istarski specijalitet – Čavpi*

Egle Cetina, Daniele Ferro, Zoran Karlić, Goran Farkaš, Branimir Šajina i Noel Šuran: *Jedna štorija od kantanja*, glazbeni performans

Noel Šuran: *Fonomad*, audiovizualni performans

Sven Stilinović i fotoradionica: *Elementarna fotografija*, performans

Josip Pino Ivančić: *Aj pensaj*

ukupno izvedenih performansa: 8

9. festival Sedam dana stvaranja 2012. u Pazinu – Svejednolstra

dekontekst., (čitaj: točka, zarez). Iako predstava, temelji se na razumijevanju pojma i prakse performansa. Predstava *dekontekst.*, spaja likovnu i izvedbenu umjetnost. Likovnost se promišlja kroz rad na mediju performansa utemeljenoga u likovnoj praksi. Izvedbena umjetnost kreće putem neverbalnog, fizičkog teatra, radom u tehnikama mime, pantomime, *commedije dell'arte*, plesa i dr. Spajanjem tih dviju umjetničkih praksi *performansa* i *performinga* stvara se neverbalna kazališna predstava. Izazov je bio uzeti najbolje iz jedne i druge umjetničke prakse i pretočiti to u jedan pristup. Način na koji smo to uspjeli prikazan je u metodi *Distanca*. Metoda je rezultat triju sukcesivnih radionica ostvarenih na projektu Sedam dana stvaranja: *Vezivna tkiva* (2008.), *Kontekst* (2009.) i *Dekontekst* (2010.).

Elena Skoko: *Masažart*, socijalni performans

Neva Lukić i Josipa Bubaš: *Linije*, literarno-plesni performans

Nenad i Alen Sinkauz: *226th day of the year*, glazbeni performans

Iva Đorđević, Velimir Todorović, Rajko Ban i Ana Černjul: *Neistražena*, promocija

ukupno izvedenih performansa: 4

10. festival Sedam dana stvaranja 2013. u Pazinu – Svejednolstra

Josip Pino Ivančić, Nataša Turković, David Belas, Ida Skoko: *SubMOTION*

Šandor Slacki i Branko Sušac: *Hrvatska rapsodija*

Vid Jeraj: *Krvna slika*, predstavljanje romana (Knjigomat, 2013.)

"Moj humoreskni roman govori o najboljem čovjeku prijatelju, psu u kojeg se pretvorio čovjek samo zato što je očajnički tražio izlaz iz fatuma (determinističke situacije) u kome se zatekao i bio prisiljen živjeti...". (Vid Jeraj)

Darko Brajković Njapo Đepeto, Armano Jeričević:

Intimno...

i.j.piNO: *wuoj !..tri narance do tri K..*

ukupno izvedenih performansa: 6

11. festival Sedam dana stvaranja 2014. u Pazinu – Apoteoza prostora mišljenja

Gastropriča iz Bateline, *Meditacija jednog metuzalema*. Mirisi nam mogu pomoći da nešto malo bolje razumijemo ili da zaboravimo na sve ostalo.

Bika Blasko, Ognjen Jovanović, Giacomo Liguori, Marko Čuljak, Veronica Canale, Trevor Brown: *IMpro*, glazbeni performans

Veronica Canale i Trevor Brown: *I sognaturi*. Raskošna suradnja između talijanske pjevačice, harmonikašice, folkloristice i učiteljice Veronice Canale i australskog skladatelja, izvođača i multiinstrumentalista Trevora Browna Pino Josip Ivančić: *van okvira, out of...* suradnja: Ivana Drndele i polaznica radionice 7ds

ukupno izvedenih performansa: 5

12. festival Sedam dana stvaranja 2015. u Pazinu – Apoteoza prostora mišljenja

Darko Brajković: *Kripto mytilus gastronomija*

Pino J. Ivančić, Šandor Slacki: *HRBabyBloom*

Noel Šuran: *Dalmaistra*. "Na dalmatinskim guslama sviram istarske melodije u stilu dvoglasja tjesnih intervala. Spajanjem dvaju prepoznatljivih glazbenih fenomena dobivam treći potpuno novi." Noel Šuran

Andrej Zbašnik, Tea Šimičić, Albert Jedrejčić i David Belas: performans *Struktura zaborava*

"Predstava *Struktura zaborava* transcendirala potrebu za formalno-logičkom analizom. Svojom višeslojnom strukturom izražava stanje suvremenoga čovjeka koji je sve skloniji zaboravljanju esencije trajanja. Živjeti slobodan od barijera i kalupa vlastitih umotvorina. One stvaraju oko nas i u nama kavez koji briše memoriju metafizičke biti postojanja, a to je ljubav i vječna težnja za spajanjem s beskonačnim." Andrej Zbašnik

ukupno izvedenih performansa: 4

Noel Šuran

Etno-glazbeni performansi ili stvaranje i sviranje na čudnim glazbalima

Moj prvi susret s *neobičnim glazbalima* zbio se u tradicijskom kontekstu nematerijalne kulture Istre. Orguljaš Jušte Zidarić iz Lindara pričao mi je kako su nekada znali, u nedostatku drugih pravih glazbala, svirati na *češalj* i *kartafinu* (češalj za kosu s rizlom) i uz to plesati. Virtuoz sviranja na *češalj* bio je Karlo Zović zvani Kumbata iz sela Bašoti u blizini Lindara, koji je svirao na *češalj* i pritom udarao ritam nogom o pod. Luvio Jurić iz sela Jurčić kraj Žminja nama je djeci, kada bih tijekom ljetnih praznika odlazio k bakinom bratu Franetu, izrađivao *švikutiće* – svirale od kore raznog drveća (jasen, lijeska, rulj, topola, vrba i dr.), koje se izrađuju u rano proljeće kad se *drievo lika*. To je posebno stanje drva kada je ono osobito vlažno ispod kore, pa se s njega kora lako skida.

Etnomuzikolog Božidar Širola navodi da je "trajnost (...) takvih svirala neznatna jer se kora skinuta s grančice vrlo brzo osuši i zgužva pa više ne proizvodi zvuk." Dakle, takve su svirale „sezonski instrumenti“. One se mogu shvatiti i kao igračke jer su ih djeca izrađivala za zabavu. U propadanju tih svirala očituje se i prava bit dječje igračke, svirala će zabaviti načas i ponosno će dijete, koje ju je samo izradilo, neumorno pištati i nekoliko sati, a kad se već "izguštiralo", svirala će se razbiti i ono će naći novu vrstu zabave. Švikutić ima pisak, tj. uski kanal koji dovodi „mlaz“ zraka od rupe glasnice, gdje taj „mlaz“ dovodi do titranja skretanjem preko oštrog ruba rupe glasnice, čas u samu cijev, čas u vanjski prostor. Najjednostavniji je švi-

kutić bez otvora za prste; svira se držeći se objema rukama koje na dnu oblikuju zdjelicu, a ruke zapravo produžuju ili skraćuju zračni stup i, susljedno tome, mijenjaju visinu tonova. Kasnije sam, uključivši se u folklorno društvo, upoznao tradicijskog glazbenika Čedomira Licula iz Šumbera koji je virtuozno svirao drugi tip sličnog glazbala, dugačkog oko jedan metar, koje nema rupe za prebiranje, pa je potrebno pravo umijeće sviranja da se dobiju potrebni tonovi, i to otvaranjem i zatvaranjem uzdužne rupe na kraju glazbala. Taj se tip naziva *švikalnica*. Na nekim tipovima svirala bez otvora za prste primjenjuje se klip: pomicanjem drvenoga klipa mijenja se dužina zračnog stupa, a na taj način i visina tona. *Švikatići* se izrađuju od ravne grane koja nema *grče* (grbe). Da bi se skinula kora drveta, potrebno je *tuckati* po kori koju prethodno treba ovladati. Luvio nas je naučio da moramo *tuckati po drevu* i pritom govoriti: „Likaj, likaj, voda van, ku se niečeš likat, hitit ču te va uganj.“ Ostalo mi je također u sjećanju kako mi je, kada bih odlazio u posjet prabaki Foški u selo Červare, *babin sused* Bepo Vidulin pokazivao kako zvona od blaga moraju *slagati*. Njegove krave imale su zvona posložena u akord, tako da su *slagala* kada bi govoda hodala. Također lijep doživljaj, koji me uvijek iznova impresionirao, bio je kada smo kao djeca u Velikom tjednu na zamolbu župnika mons. Ivana Bartolića išli *škrgetat* po Lindaru sa *škrgetalnicama*. Čegrtaljke (*škrgetalnice*) koriste se u liturgiji u Velikom tjednu umjesto zvona. Čegrtaljke se razlikuju prema materijalu od kojeg su izrađene. Tako postoje od trske i čegrtaljke od drva. Nadalje, mogu se razlikovati i